

ODRŽANA KONFERENCIJA "DAN TRŽIŠTA ŽELJEZNIČKIH USLUGA"

Postoji li jedinstveno EU tržište u željezničkom prometu?

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Konferencija "Dan tržišta željezničkih usluga" zaključena je porukom da jedinstveno EU-ovo tržište željezničkog prometa, unatoč izazovima, nije samo vizija, već i nužnost koja zahtijeva zajedničke napore svih zemalja članica.

Dana 21. studenoga 2024. u zagrebačkome hotelu *Esplanade* održana je međunarodna konferencija "Dan tržišta željezničkih usluga", koju je organizirala Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM). Konferencija o jedinstvenome europskom željezničkom tržištu okupila je mnogobrojne stručnjake, predstavnike regulatornih tijela, akademsku zajednicu te ključne dionike iz sektora željezničkog prometa radi razmjene znanja i iskustava te izrade prijedloga za poboljšanje učinkovitosti željezničkog sektora.

Mislav Hebel, zamjenik predsjednika Vijeća HAKOM-a, u uvodnom je obraćanju istaknuo važnost i ulogu regulatornih tijela u uspostavi jedinstvenoga

europskog željezničkog prostora na razini Europske unije kako bi se stvorilo usklađeno i konkurentno željezničko tržište. Tom je prigodom rekao kako HAKOM intenzivno surađuje i razmjenjuje informacije s dionicima željezničkog tržišta u RH, regulatornim tijelima drugih

Mislav Hebel, zamjenik predsjednika Vijeća HAKOM-a

Detalj snimljen tijekom panel rasprave

država te Europskom komisijom radi usklađivanja zajedničkih načela i najbolje prakse na željezničkome tržištu. Djelovanje regulatora još je važnije jer su države članice obvezne učiniti sve kako bi se osigurala usporediva regulatorna razina u cilju uspostave slobodnoga i pravednoga tržišnog natjecanja na europskome željezničkom tržištu.

Predavanja koja su uslijedila pružila su uvid u aktualne teme iz željezničkog sektora Hrvatske, Austrije i Slovenije, pregled stanja na europskome tržištu, specifične izazove u upravljanju kapacitetima, prilike za financiranje infrastrukturnih projekata i ulogu regulatornih tijela u osiguravanju učinkovitosti željezničkog prometa.

Domaći i međunarodni stručnjaci predstavili su niz inicijativa, a neki od govornika bili su Ivica Škrčić (HAKOM), Robert Sappl (*Scheinen-Control GmbH*), Philip Koiser (*RailNetEurope*), Borna Abramović (Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu) i Maša Viduka (Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture).

Usporedbu iskustava i statističke podatke o tržištima željezničkih usluga u Sloveniji, Austriji i Hrvatskoj iznijeli su Picelj, Sappl te Škrčić. Panelisti su se složili s time da postoji puno izazova koje treba riješiti. Različite zemlje

imaju različita specifična pravila, što nerijetko komplicira ciljeve u kreiranju jedinstvenoga europskog tržišta. Varijacije u tehničkim specifikacijama također mogu ograničiti interoperabilnost, a prilično je dugo i razdoblje potrebno za dobivanje dozvola, što može odgoditi prekogranične usluge i obeshrabiliti ulaganja.

Središnji dio konferencije bila je panel-rasprava "Postoji li jedinstveno EU tržište u željezničkom prometu?". Panel je također okupio stručnjake, među kojima je bio i Darko Barišić, član Uprave HŽ Infrastrukture, koji je istaknuo važnost ulaganja u modernizaciju infrastrukture kao ključan preduvjet za povećanje konkurentnosti. Povezivanje tržišta i standardizacija infrastrukture unutar EU-a pružaju velike prilike za željeznički sektor, ali zahtijevaju i znatna ulaganja te jasnu koordinaciju među državama članicama. Objasnio je kako HŽ Infrastruktura već provodi projekte sufinancirane sredstvima EU-a, uključujući modernizaciju koridora RH1 i RH2, dok novi europski prometni koridori, na koje je Hrvatska uvrštena ove godine, otvaraju dodatne prilike za financiranje te da trenutačno nema kilometra pruge u Hrvatskoj na kojemu se ne radi.

Ostali panelisti, Nikola Popović (HAKOM), Philipp Koiser (*RailNetEurope*),

Peter Picelj (AKOS), Borna Arbanas (*Rail & Sea d.o.o.*) i Borna Abramović (Fakultet prometnih znanosti), raspravljali su o izazovima poput različitih tehničkih standarda i digitalizacije upravljanja kapacitetima te o potrebi za fleksibilnijim modelima pristupa tržištu. Rasprava je ponudila odgovore na brojna pitanja, ali i potaknula nova o poboljšanju povezanosti europskoga željezničkog prostora. Istaknuta je važnost voznog reda u putničkome prijevozu s posebnim težištem na točnosti, učestalosti i dobroj povezanosti svih važnih čvorišta koja putnicima osiguravaju veze za nastavak putovanja, dok je u teretnome prijevozu važno uspostaviti stabilne trase vlakova između luka i graničnih prijelaza. "Samo dobar vozni red uvjerit će korisnike teretnog prijevoza da upotrebljavaju željeznicu", izjavio je Philipp Koiser iz *RailNetEuropea*.

Konferencija "Dan tržišta željezničkih usluga" zaključena je porukom kako jedinstveno EU-ovo tržište željezničkog prometa, unatoč svim poteškoćama s kojim se suočava svaka zemlja EU-a, nije samo vizija, već i potreba koja zahtijeva zajedničke napore.

Izvor:

- <https://www.fpz.unizg.hr/hr>
- <https://www.hzinfra.hr/>